

Warszawa, 8 lutego 2023 r.

Komitet Sterujący Instytutu Rynku Finansowego, pełniąc funkcję jednostki nadzorczej Administratora wskaźnika referencyjnego stopy procentowej - Wskaźnik Kosztu Finansowania, zgodnie z art. 5 pkt. 3 lit. a) Rozporządzenia BMR oraz na podstawie pkt. 5 i 27 Zasad funkcjonowania Komitetu Sterującego IRF, co roku dokonuje przeglądu definicji wskaźników referencyjnych opracowywanych przez Administratora i metody ich opracowywania.

Kolejny roczny przegląd Metody WKF przeprowadzony w październiku 2022 r. został omówiony i zaakceptowany przez Komitet Sterujący IRF podczas posiedzenia KS w dniu 19 stycznia 2023 r.

Poniżej przedstawiona została Informacja z rocznego przeglądu Metody WKF.

Informacja z rocznego przeglądu Metody WKF¹

Zgodnie z Kluczowymi Elementami Metody Wskaźnika Kosztu Finansowania, Instytut Rynku Finansowego jako administrator wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, przedstawia streszczenie raportu dotyczącego przeglądu Metody WKF.

Roczny przegląd metody opracowywania WKF i przestrzegania Rozporządzenia BMR² przez Administratora dokonany został na mocy Rozporządzenia BMR oraz zapisów pkt. 2 „Polityki i procedury przeglądu, zmian lub zaprzestania opracowywania wskaźnika oraz prowadzenia konsultacji”.

Na mocy zapisów p. 2 „Polityki i procedury przeglądu, zmian lub zaprzestania opracowywania wskaźnika oraz prowadzenia konsultacji” Administrator dokonuje co roku przeglądu metody opracowywania WKF i przeglądu przestrzegania Rozporządzenia BMR przez Administratora.

Mając na względzie, że poprzedni Przegląd Metody został sfinalizowany 31 października 2021 r. bazując na danych do 30 września 2021 r., obecny przegląd metody bazuje na danych do 30 września 2022 r.

Informacja z rocznego przeglądu Metody WKF obejmuje:

- (1) Zakres przeglądu Metody WKF wraz z wnioskami
- (2) Rekomendacje z przeglądu Metody WKF
- (3) Podsumowanie przeglądu Metody WKF

(1) Zakres przeglądu Metody WKF

Zgodnie z pkt. 50 Metody Wskaźnika Kosztu Finansowania, przegląd metody obejmował następujące elementy: (a) Adekwatność Metody względem realiów gospodarczych, które opisuje WKF; (b) Parametryzację Metody względem Danych Wejściowych; (c) Alternatywne źródła danych; (d) Rozmiar i płynność rynku opisywanego przez WKF; (e) Adekwatność procesu opracowywania WKF; (f) Reprezentatywność Panelu i WKF; (g) Odporność WKF na manipulacje.

¹ Osobami odpowiedzialnymi za przegląd Metody są: Piotr Mielus i Mirosław Wilkołek z Zespołu Operacji oraz Adam Jaroszyński z Zespołu Infrastruktury.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014

Zakres poszczególnych elementów wraz z podstawowymi wnioskami przedstawia poniższa tabela:

Elementy przeglądu metody	Zakres	Konkluzje
(a) Adekwatność Metody względem realiów gospodarczych, które opisuje WKF	<p>Na podstawie analizy makroekonomicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza adekwatności definicji WKF • Analiza stabilności publikowanego wskaźnika WKF 	<p>Uwzględnienie w Metodzie WKF depozytów przyjmowanych od klientów niefinansowych wypełnia wymóg reprezentowania realiów gospodarczych opisanych przez wskaźnik WKF.</p> <p>Nieuwzględnianie innych źródeł finansowania (np. depozytów bieżących) jest uzasadnione przyjętą Metodą WKF, zgodnie z którą WKF jest określany dla 4 terminów i zgodnie z którą w procesie obliczania wskaźnika WKF uwzględniane są wyłącznie depozyty o terminie zapadalności pomiędzy 18 a 370 dni.</p> <p>Nie stwierdzono procesów wskazujących na zmniejszanie się rynku depozytów terminowych, jak również migracji aktywności banków do innych obszarów pozyskania płynności.</p> <p>Adaptacja wariacji indeksu do aktualnego otoczenia rynkowego dowodzi odpowiedniości metody w generowaniu wskaźnika reprezentującego bieżące realia gospodarcze.</p>
(b) Parametryzacja Metody względem Danych Wejściowych	<p>Wpływ zmiany parametryzacji na poziom i zmienność Wskaźnika, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stress testing na parametrach Metody WKF • Wpływ każdego parametru Metody WKF na poziom odznaczeń 	<p>Analiza stress testów na parametrach metody wskazuje na właściwy dobór parametrów metody.</p> <p>W poprzednim okresie badawczym wysoki udział wolumenowy odnaczeń z tytułu 1A wynikał z występowania wysoko nominalowych transakcji z oprocentowaniem 0%. Miało to związek z zerowym środowiskiem stóp procentowych w czasie pandemii COVID-19. Obecnie udział tych odnaczeń uległ silnego zmniejszeniu – na skutek znacznych podwyżek stóp procentowych w sektorze bankowym.</p> <p>Odnaczenia z tytułu 1B pozostają na stabilnym poziomie. Wahania poziomu wynikają z aktualnego rozkładu cen (jednym z elementów odnaczenia z tytułu 1B jest odcięcie kwartyłowe).</p> <p>Analiza parametrów Metody wykazała stabilny poziom odnaczeń z poszczególnych tytułów, co jest dowodem na odpowiedniość zastosowanej metody. 100% udział kryterium niedodatniej stopy procentowej w odnaczeniach z tytułu 1A był przyczynkiem do zaproponowania modyfikacji tego kryterium w poprzednim Przeglądzie Metody poprzez jego przesunięcie do zał. 1B. Brak innych powodów odnaczeń z tytułu 1A świadczy o wysokiej jakości danych przesyłanych przez banki panelistów.</p>

Elementy przeglądu metody	Zakres	Konkluzje
(c) Alternatywne źródła danych	<p>Analiza alternatywnych źródeł danych, obejmujących inne niż depozyty terminowe źródła finansowania banków spółdzielczych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • depozyty bieżące • pożyczki od innych banków spółdzielczych 	<p>Analiza depozytów bieżących nie wnosi obecnie informacji stanowiących istotę WKF. Depozyty te nie zawierają informacji cenowej wymaganej przez Metodę WKF. Zazwyczaj nie są one oprocentowane (a co więcej ich obciążenie prowizją od salda oznacza realne ujemną stopę procentową środków). Oznacza to, że cena depozytów bieżących nie jest wrażliwa na bieżącą sytuację płynnościową banków i środowisko stóp procentowych. Tym samym ich analiza w obecnym otoczeniu ekonomicznym jest bezcelowa, a rozważanie o włączeniu tych depozytów do Metody WKF – bezprzedmiotowe.</p> <p>Ze względu na specyficzny charakter i rzadkość występowania, Administrator nie widzi na dzień dzisiejszy wartości dodanej we włączaniu pożyczek od innych banków spółdzielczych do zasobu transakcyjnego służącego do wyliczenia WKF. Pożyczki te występują incydentalnie a ich cena oraz wolumen odbiegają od zwykłych depozytów przyjmowanych od klientów.</p>
(d) Rozmiar i płynność rynku opisywanego przez WKF	Analiza szeregów czasowych nominałów i sztuk w poszczególnych terminach.	<p>Analiza indukcyjna i dedukcyjna wskazuje na odpowiedni stopień odwzorowania obrotów na rynku depozytowym w populacji Banków Panelistów przez WKF.</p> <p>W 1. okresie produkcyjnym³ odnotowano spadek wolumenu w porównaniu z wolumenem testowym na średnim poziomie 28%. Spadek ten nie generował problemów z wyliczeniem wskaźnika, ze względu na fakt, że baza wolumenowa była wystarczająca nawet w okresach tymczasowej redukcji jej poziomu. W 2. okresie produkcyjnym średnie obroty wzrosły natomiast o 53%. Tym samym WKF posiada solidną bazę transakcyjną w wymiarze nominału depozytów wykorzystywanych bezpośrednio do kalkulacji wskaźnika.</p>
(e) Adekwatność procesu opracowywania WKF	Jakość Danych Wejściowych i przebieg dziennego procesu wskaźnika WKF na podstawie weryfikacji MD5, historii frekwencji na panelu oraz historii trybów przetwarzania Danych Wejściowych w przypadku niepełnej frekwencji Banków Panelistów.	Bardzo niska liczba zdarzeń związanych z dziennym procesem generowania wskaźnika (takich jak: przekroczenie 50% odznaczeń z tytułu parametrów weryfikacji jakościowej Danych Wejściowych, przesłanie pustego pliku, brak depozytów w dniu transakcyjnym, brak pliku) świadczy o wysokiej jakości procesu – również po stronie Banków Panelistów.

³ 1. okres produkcyjny obejmuje okres pomiędzy listopadem 2020 a wrześniem 2021 i jego analiza była zawarta w poprzednim przeglądzie Metody. Obecny przegląd analizuje 2. okres produkcyjny.

Elementy przeglądu metody	Zakres	Konkluzje
(f) Reprezentatywność Panelu i WKF	<ul style="list-style-type: none"> • Test reprezentatywności Panelu WKF • Test reprezentatywności Wskaźnika WKF 	<p>Panel WKF stanowi odpowiednią reprezentację podmiotów w populacji generalnej, na bazie wybranego wskaźnika ekonomicznego – kluczowego dla realiów ekonomicznych, które opisuje WKF. O ile Panel WKF wykazuje nadreprezentację banków o stosunkowo wysokiej relacji depozytów do aktywów z gmin miejskich i miejsko-wiejskich oraz niewystarczającą reprezentację banków o stosunkowo niskiej relacji depozytów do aktywów z gmin wiejskich, to różnice w reprezentacji można uznać za niewielkie.</p> <p>Stopa procentowa ujawniona w szeregu czasowym WKF stanowi odpowiednią reprezentację realiów gospodarczych, mimo niskiego poziomu udziału Panelu WKF w sumie bilansowej sektora banków spółdzielczych, które stanowią docelową podstawę do wyliczenia wskaźnika WKF.</p>
(g) Odporność WKF na manipulacje	Wpływ poszczególnych Banków Panelistów na poziom i zmienność Wskaźnika WKF z wykorzystaniem analizy impaktowej (wpływ średni i maksymalny)	Wyniki analizy wpływu poszczególnych Banków Panelistów na poziom i zmienność wskaźnika WKF wskazują na odporność wskaźnika WKF na manipulację.

Dodatkowo, zgodnie z zapisami Metody WKF dokonano weryfikacji adekwatności parametru uzupełniania przypisanego poszczególnym Bankom Panelistom. Test adekwatności grupowania przeprowadzony na bazie analizy impaktowej i wolumenowej wykazał potrzebę przeprowadzenia zmian w tym zakresie.

(2) Rekomendacje

Metoda WKF w kształcie przyjętym po zakończeniu procesu otrzymania zezwolenia na administrowanie wskaźnikiem stopy procentowej jest odpowiednia i nie musi podlegać zmianom.

W poprzednim Przeglądzie Metody rekomendowano wdrożenie dwóch korekt redakcyjnych:

1. przesunięcie kryterium stopa procentowa = 0,00 z zał. 1A do zał. 1B Metody WKF
2. modyfikacja kryterium stopa procentowa $\geq 6,00$ w zał. 1A Metody WKF

Z powyższych korekt została wdrożona ta oznaczona nr 2. Należy podkreślić, że w związku z silnym wzrostem stóp procentowych, zmiana ta ma praktyczne znaczenie polegające na uwzględnianiu w kalkulacji wskaźnika stóp procentowych znajdujących się w przedziale pomiędzy 6% a czterokrotnością stopy referencyjnej NBP. 21 kwietnia 2022 r. opublikowano wersję 2.1 Metody WKF wprowadzającą korektę redakcyjną w załączniku 1A, przyjętą przez Zarząd IRF po opinii Komitetu Sterującego IRF z 22 stycznia 2022 r.. Zmiana nr 1 nie została wdrożona w życie z powodu ustania czynników sprzyjających występowaniu powyższego zjawiska (wzrost stóp procentowych spowodował silny spadek odnaczeń z powodu zerowego oprocentowania) przy jednoczesnym stwierdzeniu wysokich kosztów operacyjnych przeprowadzenia zmiany w SWKF. Jednakże modyfikacja zostanie wprowadzona w stosownym czasie.

Po obecnym Przeglądzie Metody nie rekomendujemy żadnych zmian metody ani korekt redakcyjnych. Jednocześnie wskazujemy na konieczność monitorowania kryterium wskazanego w zał. 1D Metody WKF (Wartość progowa sumy bilansowej). Ze względu na fakt wzrostu sumy bilansowej jednego z banków panelistów do kwoty 3,987 mld PLN (dane na koniec 2021 r.) rekomendujemy adjustację wartości progowej w przypadku stwierdzenia przekroczenia ww. kwoty w nowo opublikowanych danych. Wzrost sumy bilansowej jest naturalnym zjawiskiem w sektorze banków spółdzielczych związanym z rozwojem działalności bankowej i wysokim poziomem inflacji w gospodarce (17,9% p.a. wg danych za październik 2022 r.). Zmiana będzie miała charakter operacyjny, bez wpływu na poziom i zmienność wskaźnika oraz bez znaczenia dla stopnia reprezentowania realiów gospodarczych przez wskaźnik.

Ponadto rekomendujemy dokonanie zmian w grupowaniu dwóch Banków Panelistów poprzez ich przeniesienie z grupy 2 do grupy 1.

(3) Podsumowanie przeglądu Metody WKF

Przeгляд Metody WKF miał na celu ekonomiczną weryfikację rynku i realiów gospodarczych, których pomiar jest celem wskaźnika WKF.

Ww. przeгляд miał charakter okresowy wynikający z zapisów Rozporządzenia BMR oraz wewnętrznych zasad funkcjonowania Administratora (pkt. 2 „Polityki i procedury przeglądu, zmian lub zaprzestania opracowywania wskaźnika oraz prowadzenia konsultacji”).

Przeprowadzony przeгляд Metody WKF nie wynikał z faktu stwierdzonej zmiany strukturalnej na rynkach, które są opisywane przez wskaźnik WKF ani z utrzymywania się sytuacji, w której opracowywanie wskaźnika odbywa się w oparciu o wariant Metody WKF przewidziany dla sytuacji nietypowych lub nadzwyczajnych.

Szczególna uwaga została zwrócona na potencjalne czynniki implikujące konieczności zmiany Metody WKF, tj.:

- zmniejszenie się obrotów na rynku;
- wykreowanie nowych instrumentów nie objętych przez Metodę WKF;
- niewielka liczba transakcji;
- niewielka liczba Banków Panelistów dostarczających Dane Wejściowe;
- zakres podmiotów, od których pozyskiwane są dane;
- rodzaje transakcji, których dane są wykorzystywane do opracowywania wskaźnika;
- możliwości przyjmowania przez wskaźnik referencyjny wartości ujemnych.

Po przeprowadzeniu przeglądu Metody WKF należy stwierdzić, że żadna z przesłanek istotnej zmiany nie miała miejsca. Tym samym wyniki przeglądu Metody WKF nie prowadzą do istotnej zmiany Metody WKF. Zaproponowane w rekomendacjach korekty w żadnym stopniu nie mają znaczenia dla wysokości wskaźnika WKF, a jedynie porządkują niektóre parametry Metody WKF dostosowując je do aktualnej sytuacji ekonomicznej.

W wyniku przeglądu metody oraz przeglądu oświadczenia administratora nie występuje konieczność zmiany Metody WKF oraz Oświadczenia Administratora

Powyższe wnioski są zgodne z tymi, które opublikowano przy poprzednim Przeglądzie Metody.